

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1982

Vyhlásené: 19.11.1982 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1983 do: 31.12.1989

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

127

NARIADENIE VLÁDY Československej socialistickej republiky zo 14. októbra 1982 o závodnom stravovaní

Vláda Československej socialistickej republiky nariaďuje po dohode s Ústrednou radou odborov podľa § 140 ods. 1 Zákonníka práce, podľa § 47 zákona č. 133/1970 Zb. o spôsobilosti federálnych ministerstiev a na vykonanie Hospodárskeho zákonníka:

ČASŤ I ORGANIZÁCIA A REALIZÁCIA ZÁVODNÉHO STRAVOVANIA

§ 1 Úvodné ustanovenia

(1) Závodné stravovanie je neoddeliteľnou súčasťou starostlivosti organizácií o pracovníkov. Jeho cieľom je zabezpečiť pracovníkom vo všetkých pracovných smenách stravu zodpovedajúcu zásadám správnej výživy, napomáhať obnovu ich pracovných síl a upevnenie ich zdravia. Organizácie utvárajú v súlade s určenými normatívmi potrebné podmienky pre prípravu a podávanie stravy v priebehu jednotlivých smien a za tým účelom zriaďujú a prevádzkujú zariadenia závodného stravovania.

(2) Na zabezpečenie rozvoja závodného stravovania utvárajú všestranné podmienky ústredné orgány a národné výbory, a to predovšetkým pre jeho technický rozvoj a zásobovanie najmä potravinami v súlade s výživovými normami a vývojom počtu stravníkov.

(3) Organizácie a nadriadené orgány vypracúvajú ako súčasť svojich dlhodobých výhľadov, päťročných a ročných vykonávacích plánov (rozpočtov) aj plány rozvoja závodného stravovania.

(4) Najmenej raz ročne vykonávajú organizácie a nadriadené orgány v spolupráci s príslušnými odborovými orgánmi rozbor stavu závodného stravovania a prijímajú potrebné opatrenia na jeho ďalší rozvoj.

(5) Závazky organizácií na zabezpečovanie, rozširovanie a zvyšovanie úrovne závodného stravovania sa určia v kolektívnych zmluvách.

§ 2 Formy závodného stravovania

Organizácie zabezpečujú závodné stravovanie

a) výrobou a výdajom jedál vo vlastnom alebo združenom zariadení závodného stravovania alebo

- b) stravovaním pracovníkov v zariadení závodného stravovania inej organizácie alebo v stravovacom zariadení inej formy účelového stravovania¹⁾ alebo
- c) dovozom jedál zo zariadenia závodného stravovania alebo inej formy účelového stravovania, prípadne z centrálnych výrobní pokrmov a ich výdajom vo vlastnom zariadení závodného stravovania alebo
- d) stravovaním pracovníkov s využitím reštauračných zariadení (§ 8).

§ 3

Zariadenia závodného stravovania

Zariadeniami závodného stravovania sú závodné kuchyne, podnikové a oblastné výrobné pokrmov, prípadne polotovarov pre závodné stravovanie, závodné jedálne, výdajne jedál, jedáľenské kúty, závodné kantíny (bufety) a pomocné hospodárstva závodného stravovania.

§ 4

Zriaďovanie, prevádzka, zmena a zrušenie zariadení závodného stravovania

(1) Zariadenia závodného stravovania zriaďujú a prevádzkujú organizácie zo svojich prostriedkov alebo z prostriedkov viacerých organizácií ako združené zariadenie,²⁾ a to po dohode s okresnou (obvodnou) odborovou radou (ďalej len „okresná odborová rada“) v súlade s príslušnými predpismi.³⁾ Pritom môžu spolupracovať s inými organizáciami, a to aj s organizáciami zabezpečujúcimi iné formy účelového stravovania.¹⁾

(2) Organizácie sú povinné umožňovať využitie voľnej kapacity zariadenia závodného stravovania aj pre pracujúcich iných organizácií.

(3) Zariadenie závodného stravovania môže organizácia so súhlasom nadriadeného orgánu a po dohode s okresnou odborovou radou zrušiť, prípadne jeho prevádzku podstatne obmedziť, iba ak sa zrušuje organizácia alebo jej časť alebo ak sa podstatne obmedzuje jej prevádzka alebo ak nemožno zabezpečiť prevádzku zariadenia závodného stravovania tak, aby zodpovedala hygienickým predpisom alebo aby neohrozovala bezpečnosť a zdravie pracovníkov alebo iných osôb. Pred zrušením alebo obmedzením prevádzky zariadenia závodného stravovania je organizácia povinná zabezpečiť stravovanie svojich pracovníkov inou formou závodného stravovania.

(4) Pri plánovaní investičnej výstavby nových závodov alebo prevádzok, prípadne pri ich rekonštrukcii alebo modernizácii, zabezpečuje investor v pláne investičnej výstavby súčasne aj výstavbu, prípadne rekonštrukciu alebo modernizáciu zariadenia závodného stravovania v súlade s príslušnými predpismi. Využíva pritom možnosti združovania prostriedkov s inými organizáciami zabezpečujúcimi závodné stravovanie, s národným výborom, prípadne s organizáciami zabezpečujúcimi iné formy účelového stravovania. Tento zámer je organizácia povinná prerokovať pred konaním podľa osobitných predpisov⁴⁾ s príslušným národným výborom a s okresnou odborovou radou podľa miesta stavby, a ak ide o zariadenie závodného stravovania s kapacitou viac ako 1000 porcií hlavných jedál denne, aj s Ministerstvom obchodu Českej socialistickej republiky alebo Ministerstvom obchodu Slovenskej socialistickej republiky.

§ 5

(1) Závodné stravovanie poskytuje organizácia

- a) svojim pracovníkom,
- b) učňom, pokiaľ nie je ich stravovanie zabezpečené podľa predpisov o stravovaní učňov,

c) žiakom, študentom, vedeckým aspirantom a pracovníkom na študijných pobytoch v čase ich prechodnej práce v organizácii, ak nie je ich stravovanie zabezpečené podľa osobitných predpisov.

(2) Závodné stravovanie môže poskytovať organizácia v súlade s kolektívnou zmluvou aj dôchodcom, ktorí v nej pracovali do odchodu do dôchodku.

(3) Organizácia môže so súhlasom závodného výboru základnej organizácie Revolučného odborového hnutia (ďalej len „závodný výbor“) poskytovať závodné stravovanie aj

- a) pracovníkom organizácie, s ktorou uzavrela zmluvu o závodnom stravovaní,
- b) žiakom a študentom, pre ktorých nie je zabezpečené stravovanie v školskej jedálni (menze), ak uzavrela o tom zmluvu s príslušným orgánom štátnej správy,
- c) pracovníkom iných organizácií a funkcionárom spoločenských organizácií, ak sú aj na pracovnej ceste alebo prechodne činní mimo trvalého bydliska alebo pracoviska,
- d) dôchodcom, ktorí do odchodu do dôchodku v organizácii nepracovali a nemajú možnosť stravovať sa v osobitných zariadeniach spoločného stravovania dôchodcov, prípadne manželkám dôchodcov,
- e) rodinným príslušníkom svojich pracovníkov a dôchodcom, ktorí v nej pracovali do odchodu do dôchodku.

§ 6

Jedlá v zariadeniach závodného stravovania

(1) V závodnom stravovaní poskytuje organizácia stravníkom predovšetkým hlavné jedlá, a ak to umožňujú prevádzkové podmienky, aj diétne jedlá podľa lekárskeho odporúčania (ďalej len „hlavné jedlo“). Hlavné jedlo pripravuje organizácia podľa určených receptúr,³⁾ obvykle sa predpláca a ako doklad o predplatení, ktorý súčasne oprávňuje na výdaj jedla, sa vydávajú stravenky.

(2) Prostredníctvom zariadenia závodného stravovania môže organizácia poskytovať stravníkom takisto doplnkové jedlá, nápoje, ktorých predaj nie je v organizácii zakázaný,⁵⁾ ochranné nápoje a ďalšie stravovacie služby.

(3) Hlavné jedlo a doplnkové jedlá sa poskytujú pracovníkom zásadne v priebehu pracovnej smeny. Ak to hygienické, bezpečnostné alebo závažné prevádzkové dôvody nedovoľujú, môže orgán nadriadený organizácii po dohode s príslušným odborovým orgánom výnimočne povoliť, aby sa tieto jedlá poskytovali v inom vhodnom čase.

(4) V závodnej kantíne (bufete) sa predáva potravinársky tovar a nápoje určené na občerstvenie v pracovnom čase, doplnkové jedlá a tabakový tovar, prípadne iný tovar nevyhnutný pre potreby pracovníkov. Zoznam tovaru určí organizácia po dohode so závodným výborom podľa jednotného celoštátneho zoznamu.

§ 7

Zmluvy o závodnom stravovaní

(1) Organizácie uzavierajú na zabezpečenie závodného stravovania zmluvy o závodnom stravovaní.

(2) Uzavierať, zmeniť alebo zrušiť zmluvu o závodnom stravovaní môže organizácia prevádzkujúca zariadenie závodného stravovania len po predchádzajúcom súhlase závodného výboru. Na zrušenie alebo na podstatné obmedzenie stravovania pracovníkov inej organizácie je

organizácia prevádzkujúca závodné stravovanie povinná vyžiadať si aj súhlas okresnej odborovej rady.

(3) Organizácie sa v zmluve o závodnom stravovaní dohodnú na formách spoluúčasti pri plnení zmluvy, najmä na spôsobe zabezpečenia potrebných pracovníkov pre prevádzku zariadenia závodného stravovania, na jeho technickom vybavení a údržbe v rozsahu zodpovedajúcom poskytovaným stravovacím službám. Ak k tejto dohode nedôjde, účtuje organizácia, ktorá zabezpečuje stravovanie pre pracovníkov inej organizácie, prirážku podľa § 18 ods. 4, ktorej výška sa musí uviesť v zmluve o závodnom stravovaní.

(4) Príslušné národné výbory pôsobia spolu s okresnými odborovými radami na to, aby organizácie uzavierali zmluvy o závodnom stravovaní s organizáciami, v ktorých by zriadenie alebo prevádzka vlastného zariadenia závodného stravovania neboli účelné a hospodárne, v ktorých kapacita zariadenia závodného stravovania nestačí na zabezpečenie závodného stravovania všetkých ich pracovníkov alebo ktoré nemôžu vo vlastnom zariadení závodného stravovania zabezpečiť diétne stravovanie svojich pracovníkov podľa lekárskeho odporúčania.

(5) Pokiaľ je to účelné, môžu organizácie so súhlasom okresnej odborovej rady uzavierať zmluvy na zabezpečenie stravovania aj s organizáciami zabezpečujúcimi iné formy účelového stravovania.¹⁾

§ 8

Závodné stravovanie s využitím reštauračných zariadení

Organizácia môže zabezpečiť závodné stravovanie s využitím reštauračných zariadení len na základe zmluvy s organizáciou reštauračného stravovania uzavretej so súhlasom okresnej odborovej rady podľa príslušných predpisov.³⁾

§ 9

Závodné stravovanie pracovníkov stravovacích zariadení

Pracovníci zamestnaní v stravovacích zariadeniach organizácií zabezpečujúcich iné formy účelového stravovania¹⁾ a v reštauračných zariadeniach, prípadne ďalší pracovníci pôsobiaci v uvedených organizáciách, sa v nich môžu stravovať za podmienok určených v súlade s týmto nariadením príslušným ústredným orgánom po dohode s príslušným odborovým orgánom.

§ 10

Pomocné hospodárstva závodného stravovania

(1) Na zlepšenie zásobovania závodného stravovania môže organizácia prevádzkovať pomocné hospodárstvo. Poskytuje mu potrebné priestory, základné prostriedky a zariadenia a uhrádza vecné náklady spojené s jeho prevádzkovaním.

(2) Hospodárenie pomocného hospodárstva sa musí viesť tak, aby jeho náklady na suroviny a osobné náklady nepresiahli sumu zodpovedajúcu maloobchodným cenám celkového množstva získaných produktov.

ČASŤ II

HOSPODÁRENIE, FINANCOVANIE A TVORBA CIEN JEDÁL V ZÁVODNOM STRAVOVANÍ

§ 11

Všeobecné zásady

(1) Prevádzka závodného stravovania je nezárobkovou činnosťou. Jej náklady a výnosy (výdavky a príjmy) vedie organizácia oddelene od ostatných nákladov a výnosov (výdavkov a príjmov). Túto povinnosť organizácia nemá, ak ide o stravovanie pracovníkov uvedených v § 9.

(2) Ako podklad pre hospodárenie závodného stravovania, kontrolu jeho nákladov a zabezpečenie ich úhrady zostavuje organizácia po dohode so závodným výborom ročný rozpočet, ktorý obsahuje všetky predpokladané náklady, tržby a ostatné výnosy závodného stravovania. Rozpočet závodného stravovania musí byť vyrovnaný a v súlade s plánom rozvoja závodného stravovania. Nesmie v ňom byť uvedený ani zisk, ani strata.

§ 12

Náklady na závodné stravovanie a ich úhrada

(1) Náklady na závodné stravovanie sú

- a) materiálne náklady s výnimkou nákladov uvedených v písmene c), služby nemateriálnej povahy a finančné náklady závodného stravovania (ďalej len „vecné náklady“),
- b) mzdové a ostatné osobné náklady pracovníkov zariadenia závodného stravovania (ďalej len „osobné náklady“),
- c) cena platená za suroviny (potraviny) spotrebované na prípravu jedál pre závodné stravovanie včítane strát, ktoré vznikli prirodzeným úbytkom surovín (ďalej len „obstarávací cena surovín“),
- d) cena platená za tovar určený na predaj v závodných kantínach (bufetoch),
- e) náklady na suroviny pre pomocné hospodárstva závodného stravovania.

(2) Ak organizácia má niekoľko zariadení závodného stravovania, zahŕňajú sa do ich osobných nákladov aj náklady na ich spoločné vedenie.

(3) Vecné a osobné náklady, s výnimkou nákladov uvedených v odseku 4, kryje organizácia v plnej výške. Rozpočtové organizácie ich kryjú zo svojich rozpočtov, príspevkové organizácie zo svojich rozpočtových výdavkov a ostatné organizácie na farchu nákladov svojej hlavnej činnosti.

(4) Osobné náklady pracovníkov závodných kantín kryje organizácia z obchodných zrážok a osobné náklady pracovníkov pomocných hospodárstiev z výnosov týchto hospodárstiev. Pokiaľ výnosy z obchodných zrážok nekryjú plne osobné náklady pracovníkov závodných kantín, uhradí sa vzniknutý rozdiel ako strata zo závodného stravovania.

(5) Náklady uvedené v odseku 1 písm. c) až e) kryje organizácia tržbami a ostatnými výnosmi závodného stravovania. Ak to ustanovujú osobitné predpisy, kryje organizácia v nimi ustanovenom rozsahu obstarávaciu cenu surovín z prostriedkov uvedených v odseku 3.⁶⁾

(6) Ak organizácia zabezpečuje závodné stravovanie svojich pracovníkov s využitím zariadení reštauračného stravovania, uhrádza vecné a osobné náklady na jedno hlavné jedlo sumou rovnajúcou sa určeným priemerom vecných a osobných nákladov na prípravu hlavných jedál v reštauračných zariadeniach.³⁾

§ 13

Príspevok z fondu kultúrnych a sociálnych potrieb na závodné stravovanie

(1) Organizácia môže poskytovať príspevok z fondu kultúrnych a sociálnych potrieb v záujme dosiahnutia zodpovedajúcej výživovej normy vyjadrenej finančným limitom spotreby surovín na prípravu jedného hlavného jedla ustanoveným podľa § 16 ods. 2 (ďalej len „príspevok“)

- a) stravníkom uvedeným v § 5 ods. 1 a 2 až do výšky 1 Kčs na jedno hlavné jedlo podávané počas hlavnej smeny,
- b) stravníkom uvedeným v § 5 ods. 1 až do výšky
- 2,50 Kčs na jedno hlavné jedlo podávané počas odpoľudňajšej smeny,

- 3,50 Kčs na jedno hlavné jedlo podávané počas nočnej smeny.

(2) Výška príspevku sa určí v kolektívnej zmluve.

(3) Na obstarávaciu cenu surovín spotrebovaných na prípravu doplnkových jedál sa príspevok neposkytuje.

(4) Pracovníkom vyslaným na pracovnú cestu, ktorým sa poskytuje za príslušný deň stravné, odlučné alebo paušalizovaná náhrada mstravovacích výdavkov,⁷⁾ príspevok v mieste prechodného pracoviska nepatrí. Príspevok však patrí uvedeným pracovníkom na stavbách, pre ktoré sa vypracúvajú režimy stavieb.⁸⁾

§ 14

Použitie príspevku

(1) Príspevok sa nesmie použiť na zníženie sumy dosiaľ platenej stravníkom, pokiaľ sa nedosiahol finančný limit spotreby surovín na prípravu hlavného jedla ustanovený príslušnými predpismi.

(2) Príspevok poskytovaný organizáciou, ktorá zabezpečuje závodné stravovanie svojich pracovníkov prostredníctvom zariadenia závodného stravovania inej organizácie, sa môže použiť na zjednotenie súm platných stravníkmi zúčastnených organizácií.

(3) Organizácie, ktorých pracovníci pracujú na stavbách, pre ktoré sa vypracúvajú režimy stavieb, poskytujú príspevok v dohodnutej výške tak, aby suma platená pracovníkmi za jedno hlavné jedlo bola jednotná pre pracovníkov všetkých organizácií na stavbe.

§ 15

Zisk a strata zo závodného stravovania

(1) Prípadný rozdiel medzi skutočnými nákladmi a výnosmi závodného stravovania včítane príspevku sa posudzuje ako zisk alebo strata zo závodného stravovania (ďalej len „zisk“ alebo „strata“).

(2) Organizácia je povinná zabezpečiť, aby sa zisk nedosahoval na ujmu stravníkov a aby nedochádzalo k strate nehospodárnosťou v závodnom stravovaní.

(3) Zisk sa prevedie najneskôr pri ročnej účtovnej uzávierke do fondu kultúrnych a sociálnych potrieb a používa sa na účely závodného stravovania

- a) na úhradu neplánovanej straty v nasledujúcich rokoch,
- b) na príspevok na obstarávaciu cenu surovín,
- c) ako doplnkový zdroj financovania investícií pre závodné stravovanie a na doplnkové vybavenie zariadenia závodného stravovania predmetmi postupnej spotreby a inými neinvestičnými predmetmi trvalej povahy, s výnimkou investícií a vybavenia pomocných hospodárstiev.

(4) Strata sa uhradí pri ročnej účtovnej uzávierke z nepoužitého zisku zo závodného stravovania z minulých rokov.

(5) Ak stratu nemožno uhradiť podľa predchádzajúceho odseku, uhradí sa

- a) v hospodárskych organizáciách, ktorých vzťah k štátnemu rozpočtu určuje finančný plán, z podielu ich hmotnej zainteresovanosti na zisku (podiel z nadplánového zisku a pod.) organizácie prevedeného do fondu kultúrnych a sociálnych potrieb nad určený limit, prípadne pri ročnom finančnom vyrovnaní,

- b) v ostatných hospodárskych organizáciách z rozdelenia zisku organizácie;⁹⁾ suma potrebná na úhradu straty sa prevedie do fondu kultúrnych a sociálnych potrieb nad určený limit,¹⁰⁾
- c) v rozpočtových organizáciách z ich rozpočtov,
- d) v príspevkových organizáciách znížením ich výsledného odvodu do štátneho rozpočtu, prípadne zvýšením výsledného príspevku zo štátneho rozpočtu.

§ 16

Určenie spotreby surovín

(1) Organizácia určí po dohode so závodným výborom normy spotreby surovín na jedno hlavné jedlo pripravované v zariadení závodného stravovania v súlade s príslušnými predpismi.³⁾

(2) Organizácia určí po dohode so závodným výborom priemerný ročný finančný limit spotreby surovín v obstarávacej cene na jedno hlavné jedlo poskytované na predplatné - stravenky (ďalej len „finančný limit“) zodpovedajúci charakteru práce a pracovnému režimu.

(3) Pri dodávkach polotovarov, hotových jedál a opracovaných surovín z výroby na to určených sa do spotreby surovín na prípravu jedál započítava iba obstarávacia cena surovín spotrebovaných na ich výrobu. Ostatné náklady spojené s výrobou u dodávateľa (včítane jeho zisku) uhrádza odberateľská organizácia na farchu nákladov svojej činnosti ako vecné náklady závodného stravovania. Dodávateľ fakturuje cenu spotrebovaných surovín oddelene od ostatných položiek.

§ 17

Ceny jedál v zariadeniach závodného stravovania

(1) Cena jedla v zariadení závodného stravovania sa tvorí z obstarávacej ceny surovín, z vecných nákladov a z osobných nákladov.

(2) Stravníkom uvedeným v § 5 ods. 1 a 2 poskytuje organizácia po dohode so závodným výborom

- a) hlavné jedlá za obstarávaciu cenu surovín zníženú o poskytnutý príspevok (§ 13 ods. 1) a o časť obstarávacej ceny, ktorú uhrádza organizácia (§ 12 ods. 5 druhá veta),
- b) doplnkové jedlá za obstarávaciu cenu surovín.

(3) Ostatným stravníkom a organizáciám, s ktorými uzavrela zmluvu o stravovaní, poskytuje organizácia hlavné a doplnkové jedlá za cenu utvorenú podľa odseku 1.

(4) Organizácia môže pripravovať, ak jej to dovoľujú prevádzkové podmienky a ak sa na tom dohodne so závodným výborom, hlavné jedlá vo viacerých finančných limitoch (§ 16) a jedlá za ceny utvorené podľa kalkulovanej spotreby surovín, prípadne aj vecných a osobných nákladov, ktoré poskytuje stravníkom v súlade s odsekmi 2 a 3.

(5) Pripravované nápoje sa predávajú za maloobchodné ceny použitých surovín. Tovar predávaný v závodnej kantíne v nezmenenom stave sa predáva za maloobchodné ceny.

(6) Počas pracovnej smeny môže organizácia poskytnúť pracovníkovi len jedno hlavné jedlo za sumu uvedenú v odseku 2. Ďalej hlavné jedlo v tej istej smene môže organizácia poskytnúť pracovníkovi za túto sumu len, ak trvá jeho práca dlhšie ako 11 hodín. V ostatných prípadoch mu poskytne ďalšie hlavné jedlo v jednej pracovnej smene za cenu utvorenú podľa odseku 1.

§ 18**Úhrady za stravovanie v inej organizácii**

(1) Organizácia, ktorej pracovníci sa stravujú v zariadení závodného stravovania inej organizácie alebo v zariadení inej formy účelového stravovania, postupuje pri úhrade vecných a osobných nákladov podľa § 12 ods. 3 a pri poskytovaní príspevku podľa § 13 ods. 1.

(2) Organizácia poskytuje jedlá pre stravníkov inej organizácie za cenu utvorenú podľa § 17 ods. 1, prípadne zvýšenú o prirážku uvedenú v odseku 4. Pritom uvedie vo faktúre za jedlá oddelene finančný limit, pomernú časť vecných nákladov a pomernú časť osobných nákladov, prípadne aj prirážku podľa odseku 4.

(3) Úhrada vecných a osobných nákladov od inej organizácie je súčasťou výnosov činnosti organizácie prevádzkujúcej závodné stravovanie. Rozpočtové organizácie si navzájom tieto náklady neuhrádzajú.

(4) Ak organizácie, ktoré zabezpečujú závodné stravovanie zmluvou o závodnom stravovaní, nedohodnú v zmluve formy spoluúčasti pri plnení zmluvy (§ 7 ods. 3), môže organizácia, ktorá zabezpečuje stravovanie pre pracovníkov inej organizácie, účtovať k cene jedla utvorenej podľa § 17 ods. 1 prirážku až do výšky 20% finančného limitu. Prirážka je v tejto organizácii výnosom závodného stravovania závodného stravovania. Rozpočtové organizácie uhrádzajú účtovanú prirážku zo svojho rozpočtu, príspevkové organizácie na ťarchu svojich rozpočtových výdavkov a ostatné organizácie z rozdelenia svojho zisku.

§ 19**Obchodné zrážky**

(1) Dodávatelia tovaru pre zariadenie závodného stravovania (§ 3) sú povinní poskytovať organizácii obchodné zrážky vo výške a za podmienok ustanovených osobitnými predpismi.¹¹⁾

(2) Prostriedky získané pri prevádzke závodnej kantíny (bufetu) z obchodných zrážok sa používajú po ich vytvorení na úhradu osobných nákladov pracovníkov závodných kantín a ďalej v určenom rozsahu ako príspevkov za predpokladu, že sa vyhradili v rozpočte závodného stravovania na tieto účely. Nepoužitá časť týchto prostriedkov spoluvytvára zisk (§ 15 ods. 1 až 3).

ČASŤ III**SÚČINNOSŤ A SPOLOČENSKÁ KONTROLA ORGÁNOV REVOLUČNÉHO ODBOROVÉHO HNUZIA****§ 20**

Príslušné orgány Revolučného odborového hnutia spolupôsobia pri všetkých opatreniach na rozvoj závodného stravovania včítane jeho zásobovania a vykonávajú spoločenskú kontrolu podľa zásad Ústrednej rady odborov.

ČASŤ IV**SPOLOČNÉ USTANOVENIA****§ 21****Náhradné stravovanie v zariadeniach reštauračného stravovania**

(1) Ak organizácia nemôže zabezpečiť závodné stravovanie, pretože tomu bráni povaha práce alebo častá zmena pracoviska, môže výnimočne zabezpečiť náhradné stravovanie svojich pracovníkov a učňov [§ 5 ods. 1 písm. b)], ktorí nepoberajú stravné alebo paušalizované stravné

podľa predpisov o náhradách cestovných výdavkov, počas pracovnej smeny na poukážky v zariadeniach reštauračného stravovania. Na to uzaviera organizácia so súhlasom okresnej odborovej rady vždy najdlhšie na jeden rok písomnú zmluvu s organizáciou reštauračného stravovania.

(2) Náhradné stravovanie možno uskutočňovať len na poukážky, ktoré musia znieť na dohodnutú priemernú cenu teplého hlavného jedla, do ktorej je zahrnutý príspevok organizácie a podiel z ceny, ktorý uhrádza stravník. Ak je cena jedla vyššia ako cena uvedená na poukážke, platí rozdiel stravník.

(3) Poukážka sa smie použiť iba na úhradu jedného teplého hlavného jedla najneskôr do troch mesiacov od jej vydania a jej použitie musí byť aj miestne obmedzené. Organizácia reštauračného stravovania, s ktorou sa uzavrela zmluva o náhradnom stravovaní, zabezpečuje denne aspoň dva druhy hlavného jedla v cene uvedenej na poukážke. Obe zmluvné strany sú povinné vykonávať dôslednú kontrolu náhradného stravovania, najmä aby sa poukážky používali v súlade s týmto nariadením. Právo spoločenskej kontroly má aj okresná odborová rada.

(4) Organizácie prispievajú na náhradné stravovanie na jedno hlavné jedlo denne sumou 2,45 Kčs. Príspevok uhrádzajú rozpočtové organizácie zo svojho rozpočtu, príspevkové organizácie zo svojich rozpočtových výdavkov a ostatné organizácie na ťarchu nákladov svojej činnosti.

§ 22

Pre stravovanie v zariadeniach výrobných, spotrebných a bytových družstiev a v zariadeniach Ústrednej rady družstiev a organizácií ňou riadených platia ustanovenia § 1 až 11, § 17 ods. 4 až 6, § 19 ods. 1, § 20, § 21 ods. 1 až 3 a § 23.¹²⁾

§ 23

Ústredné orgány riadiace organizácie, ktoré zabezpečujú iné formy účelového alebo reštauračného stravovania, môžu pre zabezpečenie stravovania pracovníkov týchto organizácií v ich stravovacích zariadeniach určiť, ak sa dohodnú na podmienkach ich stravovania s príslušným ministerstvom financií a orgánom Revolučného odborového hnutia, že tieto organizácie postupujú obdobne podľa tohto nariadenia.

ČASŤ V

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 24

(1) Organizácia zabezpečujúca závodné stravovanie stravníkov uvedených v § 5 ods. 1 a 2 uhrádza do konca roka 1983 zo zdrojov uvedených v § 12 ods. 3 osobné náklady na jedno hlavné jedlo sumou 1 Kčs.

(2) Organizácia môže do konca roka 1983 poskytovať z fondu kultúrnych a sociálnych potrieb príspevok aj na osobné náklady až do ich celkovej výšky zníženej o úhradu podľa predchádzajúceho odseku. Ustanovenia § 13 ods. 3 a 4 pritom platia obdobne.

(3) Osobné náklady, ktoré sa nebudú uhrádzať podľa predchádzajúcich odsekov, uhradia stravníci, s výnimkou pracovníkov zamestnaných v zariadeniach závodného stravovania, v sume platenej za hlavné jedlo. Suma dosiaľ platená stravníkmi sa pritom nesmie znížiť, pokiaľ sa nedosiahol určený finančný limit.

§ 25

Organizácia prispieva do konca roka 1983 na náhradné stravovanie (§ 21) zo zdrojov uvedených v § 21 ods. 4 sumou 1,95 Kčs na jedno hlavné jedlo. Okrem toho môže v tomto čase poskytovať príspevok z fondu kultúrnych a sociálnych potrieb na osobné náklady až do výšky 0,50 Kčs na jedno hlavné jedlo denne podľa kolektívnej zmluvy.

§ 26

Organizácie sú povinné uviesť doterajšie zmluvy o stravovaní pracovníkov do súladu s týmto nariadením najneskôr do 31. decembra 1983. V tej istej lehote zabezpečia organizácie po dohode so závodnými výbormi vykonanie prípadných zmien alebo doplnkov kolektívnych zmlúv.

§ 27

Zrušuje sa nariadenie vlády Československej socialistickej republiky č. 25/1974 Zb. o závodnom stravovaní.

§ 28

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. januárom 1983.

Dr. Štrougal v. r.

- 1) Účelovým stravovaním sa rozumejú neverejné formy stravovania určené na stravovanie vymedzeného okruhu osôb (závodné stravovanie, školské stravovanie, učňovské stravovanie, stravovanie v menzách, stravovanie v spoločenských a družstevných organizáciách, stravovanie ozbrojených síl a zborov, ústavné stravovanie, stravovanie dôchodcov, stravovanie v zdravotníckych zariadeniach, v rekreačných zariadeniach, v zariadeniach na výchovu a vzdelávanie dospelých a pod.).
- 2) § 360a Hospodárskeho zákonníka.
Vyhláška Federálneho ministerstva financií, Ministerstva financií Českej socialistickej republiky a Ministerstva financií Slovenskej socialistickej republiky č. 151/1978 Zb. o združovaní prostriedkov socialistických organizácií.
- 3) § 140 ods. 1 tretia veta Zákonníka práce.
- 4) Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) a predpisy ho vykonávajúce.
- 5) Pozri najmä zákon č. 120/1962 Zb. o boji proti alkoholizmu.
- 6) Napr. Pokyn na úhradu zvýšených cien potravinárskych surovín a polotovarov v závodnom stravovaní od 30. januára 1982 vydaný Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí, Federálnym ministerstvom financií a Ústrednou radou odborov (č. F 44-469-4409-180182).
- 7) § 7, § 19 ods. 1 písm. c) a § 27 ods. 1 vyhlášky Štátnej komisie pre financie, ceny a mzdy č. 96/1967 Zb. o náhradách cestovných, sťahovacích a iných výdavkov v znení vyhlášky č. 91/1982 Zb.
- 8) Vyhláška Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj, Štátnej plánovacej komisie a Štátnej arbitráže Československej socialistickej republiky č. 157/1976 Zb. o režimoch stavieb.
- 9) § 5, 10, 17, 39 a 54 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 161/1980 Zb. o finančnom hospodárení výrobných hospodárskych jednotiek a podnikov.
- 10) § 3 a 6 vyhlášky Federálneho ministerstva financií a Ústrednej rady odborov č. 165/1980 Zb. o fonde kultúrnych a sociálnych potrieb.
- 11) Vyhláška Ministerstva financií č. 95/1967 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 73/1952 Zb. o dani z obratu, v znení vyhlášok č. 171/1973 Zb. a č. 113/1974 Zb.
- 12) § 267a písm. a), b) a f) Zákonníka práce.

